

Regionstyrelsens arbetsutskott §§ 52-75

Tid: 2016-04-25 kl. 13:00-16:20

Plats: Regionens hus, sal A

§ 61 **Motion: Divestera ur fossilindustrin**

Diarienummer: RJL 2015/1790

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott förslår regionstyrelsen besluta

- Att motionen är besvarad

Reservationer

Annica Nordqvist reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

I motion från Kajsa Carlsson, Erik Hugander, Sibylla Jämting samt Annica Nordqvist Miljöpartiet föreslås att Regionen

- genast antar ett tillägg i finanspolicyn om att de medel regionen ansvarar för ej får investeras i världens 200 största kol-, olje- och gasbolag.
- utarbetar en plan för hur befintliga innehav inom dessa kol-, olje- och gasbolag ska avyttras inom en treårsperiod.

I Regionens befintliga värdepappersportfölj finns idag inga placeringar som avser världens 300 största kol- olje- och gasbolag. De bolag inom energisektorn so ingår i värdepappersportföljen arbetare med bland annat förnyelsebar energi så som exempelvis Vattenfall.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2016-03-22

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde

Annica Nordqvist yrkar bifall till motion.

Maria Frisk yrkar bifall till föreliggande förslag

Regionstyrelsens arbetsutskott §§ 52-75

Tid: 2016-04-25 kl. 13:00-16:20

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på ovanstående yrkanden och finner att arbetsutskottet har beslutat enligt föreliggande förslag.

Beslutet skickas till

Regionstyrelsen

Vid protokollet

Siw Kullberg

Justeras

Håkan Jansson
Ordförande

Rätt utdraget,
Intygar

Lena Sandqvist

Regionledningskontoret
Mattias Olsson

Regionstyrelsen

Motion Divestera ur fossilindustrin

Förslag till beslut

Regionstyrelsen förslår regionfullmäktige besluta

- Motionen är besvarad

Sammanfattning

Miljöpartiet har i motion föreslaget att Regionen i sin kapitalförvaltning divestera ur fossilindustrin.

Divestera är motsatsen till investera – dvs att sälja av aktier, fonder eller andra investeringar.

Information i ärendet

Motionärens förslag

Miljöpartiet föreslår i motionen ”Divestera ur fossilindustrin” i september 2015 att Region Jönköpings län

- genast antar ett tillägg i finanspolicyn om att de medel regionen ansvarar för ej får investeras i världens 200 största kol-, olje- och gasbolag.
- utarbetar en plan för hur befintliga innehav inom dessa kol-, olje- och gasbolag ska avyttras inom en treårsperiod.

I motionen framhålls att Region Jönköpings län har stora finansiella tillgångar i form av pensionsmedel och rörelsekapital. Enligt regionens program för hållbar utveckling ska Region Jönköpings län ta ett samhällsansvar och välja produkter, utrustning och tjänster som ger minsta möjliga hälso- och miljöbelastning. Verksamheterna ska ställa systematiskt relevanta miljödrivande, sociala och etiska krav på både leverantörer och produkter vid upphandlingar.

Att investera i värdepapper är också en form av upphandling och eftersom regionen ska vara klimatsmart bör man vara det vad gäller finansiella placeringar också. Divestering handlar om att exkludera investeringar av exempelvis etiska eller miljömässiga skäl.

I motionen anges också ett antal exempel på institutioner som divesterat i fossilindustrin, bland annat Svenska kyrkan och Örebro Kommun.

Finanspolicyn

Befintlig finanspolicy gäller från 2014-04-01. I finanspolicyn finns riktlinjer för regionens kapitalförvaltning.

Kapitalförvaltning

Regionens tillgång på kapital har huvudsakligen sin grund i ett sparande för infriande av framtida pensionsförpliktelser. Därutöver har Regionen behov av en likviditet som matchar löpande in- och utbetalningar och som utgör buffert för kortsiktigt negativa förändringar i penningströmmar.

Regionens kapital förvaltas i form av pensionsmedelsförvaltning och rörelsekapitalförvaltning.

Övergripande mål

Regionen har genom ingångna pensionsavtal ett långsiktigt åtagande för utbetalning av pensionsförmåner. Placering av pensionsmedel och här angivna regler har därför som utgångspunkt att uppnå en långsiktigt bra avkastning på förvaltad kapital. Det övergripande målet för kapitalförvaltningen är att på ett effektivt sätt tillvarata tillväxten på den globala finansmarknaden, och därigenom möta de framtida pensionsutbetalningarna.

Avkastningskrav

Utifrån dessa förutsättningar är målsättningen att erhålla en avkastning som i genomsnitt årligen överstiger faktisk inflation + 10-årig realränta + 2% överavkastning.

Placeringspolicy

Policyn anger vilka regler som gäller för att regionens medelsförvaltning ska uppfylla krav på god avkastning samtidigt som krav på betryggande säkerhet tillgodoses. Med god avkastning avses att regionen över lång tid bör överträffa avkastningskravet i denna policy, och betryggande säkerhet uppnås genom att följa den allokering som policyn tillåter.

Förvaltningen av pensionsmedel ska ske med en sammansättning av olika värdepapper ("portfölj") med olika egenskaper vad gäller avkastning och risk.

Pensionsmedelsförvaltning möjliggör placering på aktiemarknad medan rörelsekapitalförvaltningen begränsas till penningmarknaden.

I regelverket finns ett avsnitt som handlar om etiska hänsyn, där står bl.a. "vid placeringar ska etisk hänsyn tas vilket innebär att företag som i sin huvudsakliga verksamhet har produktion och/eller försäljning av krigsmateriel, tobaksvaror eller alkohol undantas.

Ej heller ska placeringar ske i företag eller andra emittenter som ej på ett godtagbart sätt följer internationella konventioner om mänskliga rättigheter och miljö”.

Överväganden

Motionens inriktning är att inget kapital ska placeras i värdepapper som inkluderar bolag som kan hänföras till den ”fossila industrin”.

Befintlig regel att vid placeringar ta miljöhänsyn kan hanteras på två olika sätt.

- Det ena sättet kallat negativ screening innebär att alla innehav i exempelvis en sektor (t.ex. fossilt) exkluderas
- Det andra sättet kallat positiv screening av en sektor (t.ex. fossilt) innebär att man tillsammans med de andra fondandelsägarna utövar påtryckningar på bolagen att bli bättre på t.ex. det fossila området.

Vilket av dessa alternativ som utifrån en regional påverkansmöjlighet bäst gagnar ett hållbart samhälle är en bedömningsfråga.

Ur ett avkastningsperspektiv är det så att om en hel sektor utesluts i portföljen (negativ screening) kommer risknivån i portföljen att öka. Färre sektorer som är företrädade i portföljen göra att svängningar i avkastning riskerar att bli större.

Positiv screening är det sätt som regionen hittills arbetat efter. Ett exempel är att regionen tillsammans med andra fondägare varit en del i påtryckningar mot Shell som avbrutit sitt program kring Arctic Drilling.

I Regions befintliga värdepappersportfölj finns inga placeringar som avser världens 300 största kol- olje- och gasbolag. De bolag inom energisektorn som ingår i värdepappersportföljen arbetar med bland annat förnyelsebar energi såsom exempelvis Vattenfall.

REGIONLEDNINGSKONTORET

Agneta Jansmyr
Regiondirektör

Stefan Schoultz
Ekonomdirektör

Regionfullmäktige Region Jönköping

 Region
Jönköpings län

2015 -09- 08

Dnr. RJW 2015/1790

Divestera ur fossilindustrin

Region Jönköpings län har stora finansiella tillgångar i form av pensionsmedel och rörelsekapital, pengar som är placerade i olika värdepapper. Var, i vilka företag, vi väljer att placera våra pengar i väntan på att vi ska använda dem är intressant ur olika aspekter. Enligt regionens nuvarande finanspolicy skall etiska hänsyn tas, vilket innebär att företag som i sin huvudsakliga verksamhet har produktion och/eller försäljning av krigsmateriel, tobaksvaror eller alkoholvaror undantas. Ej heller ska placeringar ske i företag eller andra emittenter som ej på ett godtagbart sätt efterlever internationella konventioner om mänskliga rättigheter och miljö.

Enligt regionens program för hållbar utveckling skall Region Jönköpings län ta ett samhällsansvar och välja produkter, utrustning och tjänster som ger minsta möjliga hälso- och miljöbelastning. Vi ska arbeta för en hållbar miljöutveckling och agera klimatsmart. Verksamheterna ska ställa systematiskt relevanta miljödrivande, sociala och etiska krav på både leverantörer och produkter vid upphandlingar.

Att investera i värdepapper är också en form av upphandling. De stora finansiella tillgångarna som regionen ansvarar för innebär stora möjligheter för regionen att påverka samhällsutvecklingen. Eftersom regionen skall vara klimatsmart bör vi således, vad gäller finansiella placeringar, välja att inte stödja verksamhet vars lönsamhet bygger på utsläpp av växthusgaser.

Att divestera är motsatsen till att investera – det handlar om att sälja av aktier, fonder eller andra investeringar som är oetiska eller moraliskt tvivelaktiga. Att investera i fossilindustri är inte bara ett hot mot klimat och miljö, det är också en stor finansiell risk och dålig affär, med tanke på att minst 80 % av funnen kol, olja och gas måste bli kvar i marken om vi ska lyckas med våra ambitioner att hålla uppvärmningen under 2 grader.

Divestering i fossilindustrin är en global rörelse som alltfler institutioner och företag runt om i världen ansluter sig till. Universitet och trossamfund var först, men rörelsen har spridit sig och vuxit snabbt. I våras beslutade Norges pensionsfond - världens största - att sälja av alla bolag som får mer än 30 % av sina intäkter eller sin energi från kolindustrin. Två statliga pensionsfonder i Kalifornien planerar att följa exemplet. Den franska försäkringsgruppen Axa har i år beslutat att sälja av aktier i kolindustrin för ett värde av 500 miljoner euro.

Svenska kyrkan tog ställning i frågan om kol-, olje- och gasaktier redan 2008. Örebro var den första svenska kommunen som fattade beslut att divestera ur fossilindustrin. Örebro blev därmed den trettionde kommunen i världen att ta detta steg, efter städer som Seattle och San Francisco.

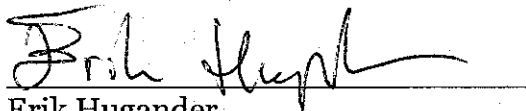
I juni i år fattade kommunfullmäktige i Västerås samma beslut. I Västerås fanns viss oro att det skulle vara svårt att ställa krav på hundra procentigt fossilfria placeringar, vilket man löste genom en skrivelse som säger att aktiefonder med små innehav, mindre än 1 % av fondernas totala värde, är tillåtna. Dock skall helt fossilfria fonder prioriteras om avkastning och risk är på jämförbar nivå. Bland svenska lärosäten var Chalmers först ut med att divestera, tätt följt av Högskolan i Jönköping.

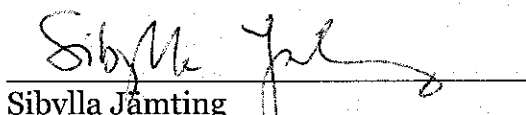
Miljöpartiet de gröna i Jönköpings län föreslår att Regionfullmäktige beslutar:

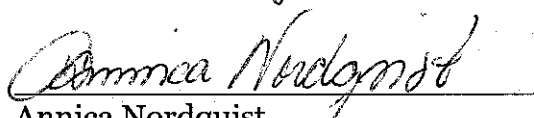
– att Region Jönköpings län genast antar ett tillägg i finanspolicyn om att de medel regionen ansvarar för ej får investeras i världens 200 största kol-, olje- och gasbolag.

– att Region Jönköpings län omgående utarbetar en plan för hur befintliga innehav inom dessa kol-, olje- och gasbolag ska avyttras inom en treårsperiod.

Kajsa Carlsson

Erik Hugander

Sibylla Jämting

Annica Nordquist